

[Kristine Helthberg.]

havde ofret på omskoling, medvirket til at gøre kløften bredere.

Det står helt klart, at skal tilbuddet om voksenundervisning og voksenomskoling nå ud til dem, der har mest brug for at omstille sig, for at lære noget og få en bredere orientering om det liv og det samfund, de lever i, i lyset af nyere forskning, altså kort og godt dem, der trænger til den erhvervsmæssige omskoling, og som menneskeligt gerne vil udvikle sig mere og skaffe sig større viden, så må man ud til de dårligst lønede på arbejdspladserne, ud til husmødrene, til folk med skiftende arbejdstider og en hård fysisk og psykisk belastning i deres hverdag. Det er dem, der skal omskoles og undervises inden for arbejdstiden, der skal have tilbuddet, hvis det store omstillingsarbejde skal lykkes. Det er dem, der skal hjælpes over en uddannelsesbarriere, som ofte, som det også er blevet fremhævet her flere gange, kan virke som en mur mellem dem og deres egne børn, der har fået en bedre uddannelse.

Men som sagt, skal en sådan indsats lykkes, koster det penge. Man kan og bør lære, på godt og ondt vel at mærke, af de store erfaringer, man har gjort på dette område i andre lande, jeg tænker her på erfaringer fra Sverige, fra Sovjetunionen, fra de østeuropæiske folkedemokratier, alle sammen lande, hvor voksenundervisningen har indtaget en central plads i undervisningssystemet i mange år. I flere af disse lande har man trods alle de økonomiske vanskeligheder, der tyngede, formået at nå meget langt også på dette så kostbare område. Man bør sikkert overveje, om de økonomiske ressourcer, der i øjeblikket anvendes på voksenundervisningen, bruges på en tilstrækkeligt hensigtsmæssig måde. Voksenundervisningen har jo i de senere år udviklet sig som lidt af en vildtvoksende plante og måske ikke altid sådan, som man kunne ønske sig. Man kan måske lære af de erfaringer, som netop Gösta Vestlund har gjort, på hvilken måde der kan styres, så at de midler, der sættes ind, netop bliver brugt til støtte for folk, der uddannelsesmæssigt står svagt, og på denne måde sørge for at give dem den skolingsgrad, de både erhvervsmæssigt og menneskeligt set har brug for.

Man kan sige, at de tilbud, der allerede gives nu, og det tilbud, som vi håber at

udbygningen af f. eks. HF-kapaciteten over hele landet vil give, kan blive til stor hjælp. Det var jo en af de bærende ideer ved oprettelsen af HF, at vi skulle have en skoleform, der på en fleksibel måde skulle kunne tilbyde adgang til undervisningssystemet for dem, der var gledet ud af det for tidligt. Dette formål må ikke tabes af syne ved den nye reform af HF-uddannelsen, og enhver nedsættelse af aldersgrænserne her ville efter min mening være et skridt i den gale retning.

Men skal ønsket om at integrere undervisningen i alle borgeres normale liv blive andet end et smukt emne til velmente foredrag om det fremtidige menneske, må man hurtigst muligt overveje, hvilke muligheder for økonomisk baggrund der kan foreligge. Det er ikke pænt at tale om penge og vist slet ikke på dette sted og i disse dage, men det er nok nødvendigt. Skal man løse spørgsmålet om vikariater, tabt arbejdsfortjeneste, husmødres mulighed for at finde en samlet fritid, kort og godt, skal man kunne tilbyde et hvilket som helst arbejdende menneske i dette land en art sabbatperiode til brug for uddannelse og udvikling, må der store midler til, og vi er på den anden side enige om, at man ikke kan lade disse opgaver ligge, til der engang bliver råd.

Det kunne her være på sin plads at spørge, om der ikke netop her kunne være brug for de penge, som man fra regeringens side så varmt ønsker samlet i fonds i forbindelse med udkastet til initiativer i retning af økonomisk demokrati. Det er meget tænkeligt, at det ville være en opgave, som man ville se på med stor sympati. Hvis nu disse påtænkte midler blev sat ind på, at enhver borger ved hjælp af dem kunne opnå sikringen af den omskoling i en sabbatperiode, han har brug for, ville det formodentlig være en stor hjælp. Det skulle være en støtte, der skulle gives i den form, at jo større behovet var, jo større midler skulle der stilles til rådighed, altså ikke svarende til den enkeltes indtægt eller placering i arbejdslivet i øvrigt eller lignende.

På længere sigt kunne man måske her finde frem til en løsning — det er sværere at finde den, vi har brug for her og nu — til gavn for de mange, der har brug for den, for hele Danmarks erhvervsliv, som også har brug for skolet arbejdskraft, men først og